

1. УВОД

Управни поступак јесте поступак доношења управних аката. Управни акти јесу појединачни правни акти које доноси овлашћени доносилац, тј. републички органи, прије свега органи управе, али и други. Управним актом се на основу закона или признаје неко право или се утврђује нека обавеза.

Под управним поступком подразумјевају се процедурална правна правила која се примјењују у вези са доношењем одлука у управним стварима. Управни поступак се може покренути на два начина: на захтјев странке или по службеној дужности, у зависности од тога да ли се ради о признавању права или утврђивању обавеза.

Значај управног поступка јесте у постизању веће ефикасности рада органа управе.

Првостепени управни поступак састоји се из пет фаза:

- фаза покретања управног поступка,
- фаза управног поступка до доношења рјешења (испитни и доказни поступак),
- фаза доношења рјешења,
- фаза по жалби (евентуална фаза),
- фаза административног (принудног) извршења (евентуална фаза).

У управном поступку при доношењу управних аката могу се појавити одређени, мањи или већи пропусти и грешке који се могу манифестовати на различите начине. Како ти пропусти и грешке неповољно утичу на правну ситуацију странке или се косе са објективним правом, неопходно је у циљу заштите права и правних интереса странке и заштите јавног интереса, поводом аката у којим су те мањкавости садржане, обезбиједити одговарајућу – тзв. ванредну контролу, односно могућност кориговања или у одређеним ситуацијама елиминисања таквих погрешних аката из правног поретка.

То се постиже примјеном појединих управноконтролних средстава помоћу којих се настоји издејствовати одговарајућа процесноправна интервенција од стране надлежних контролних, односно надзорних вршилаца управног рада. Контролноправна средства у управном поступку представљају таква средства која се користе ради побијања незаконитих или нецјелисходних управних аката.

Контролноправна средства управне процедуре у науци управног права дијеле се у првом реду на редовна и ванредна правна средства.

Жалба у управном поступку представља једино редовно правно средство против незаконитог и неправилног рјешења донесеног у првом степену којим незадовољна странка тражи од органа управе непосредно вишег степена да то рјешење поништи или измјени.

Ванредна контролноправна средства долазе у обзир само када су посриједи најтеже повреде закона. Основи за употребу ванредних правних лијекова, у начелу, јесу исти као и код жалбе. Међутим, разлози су сужени по свом обиму и по важности. Употреба ванредних правних лијекова дозвољена је само због повреде законитости, али не и ради повреде цјелисходности.

Ванредни правни лијекови јесу они правни лијекови који се могу улагати против одлука, односно рјешења која су постала правоснажна.

У ванредна правна средства у Републици Српској спадају:

1. понављање поступка,
2. мијењање и поништавање рјешења у вези са управним спором,
3. захтјев за заштиту законитости,
4. поништавање и укидање по праву надзора,
5. укидање и мијењање правоснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке,
6. ванредно укидање и
7. оглашавање рјешења ништавим.